

Sammanställning från gruppsamtal och i chatt

Från webinarium 221201 om hur kommunikation kan motverka nedskräpning i skyddad natur.

Inskickade goda exempel inför webinariet

Det "verkliga" mötet (utöver arbete med exempelvis skyltning) - besökare som förmedlar till andra besökare, eller värdar som uppmärksammar andra besökare.

Avveckla så mycket sophantering det går, ha sopsortering på enstaka platser. Möt upp med mycket skräpplockning initialt. Informera enbart om var man slänger skräpet, beklaga inte att sophantering minskat/tagits bort.

Fimpholk vid en plats där det har kastats mycket fimpar förr, uppsatt på en plats med fin utsikt, med skylt "Fimpa här" med snälla färger. Fimnedskräpningen på den platsen gick ner rejält året efter uppsättningen.

Nudging kan vara ett verktyg vid parkeringar och grillplatser.

Använd HSR-påsholkar och skyltmaterial allemansrätten vid många gröna entréer. Förmedla naturreservatens föreskrifter även digitalt. Kommunera Skräpplockardagar och engagera en mångfald av grupper. Lyft fram skräp i kommunens sociala medier regelbundet. Jobba hårt för att vända trenden för - ett rikt friluftsliv i skolan. Kunskapen om allemansrätten måste förmedlas praktiskt till nästa generation.

Vid naturreservatet Fisksjön fanns inga sopkärl, de var borttagna flera år tidigare med tanken att besökare skulle ta med sitt eget skräp tillbaka. Det funkade helt ok, men under pandemin var det många "nya" besökare ute i naturen och vi fick höra klagomål om nedskräpning. Ett medborgarförslag var då att ställa ut soptunna, vilket vi gjorde och problemet och klagomålen är borta. Kontentan: saker förändras. Det som var smart ett år kanske inte är smart 10 år senare. Välkomna besökarnas synpunkter. Vissa förslag går att genomföra medan andra inte gör det.

Fundera på - har besökaren verkligen tillräckligt med information/hjälp för att kunna ta "rätt" beslut?

Vi har inte gjort några särskilda kommunikationsinsatser för nedskräpning i skyddad natur. Det vi har gjort är att informera om "Glöm inte plocka upp ditt skräp" i enstaka broschyrer. Däremot skriver vi nästan alltid ner reservatföreskrifterna på skyltar och i broschyrer. Ser detta som ett tillfälle för inspiration om hur man kan jobba vidare i dessa frågor.

Att vara med på HSR:s program om plockning och mätning av skräp i naturområden. Uppskattat av besökare!

Testa att ta bort sopkärl, de samlar ofta mer skräp än om ingen sophantering finns.

Sopsortering vid entréer.

Påsholkar med skräpplockningsuppmaning

Skräputställning för att medvetandegöra om top tio vanligaste skräpen (snuspåsar, påsklämmor mm.)

Vi har med skyltar talat om att det inte finns sophantering vid våra vindskydd som ligger lite längre bort från "navet" i reservatet vilket oftast är våra badplatser. Det fungerar halvbra, en del klarar inte av att ta med sig soporna. Vi ronderar samtliga vindskydd varje vecka, så oftast kommer besökarna till en städad plats.

Noteringar i gruppsamtal som svar på frågorna hur man skulle vilja arbeta med nedskräpning i skyddade områden och hur man når dit.

Utmaningar

Folk tar med sig mat in i reservatet från pizzerior m.m. Det blir mycket skräp av dessa förpackningar.

Toapapper är ett svårt skräp att bli av med. Dyrt att bygga och sköta en toalett. Hur gör man där man inte kan ha toaletter?

Påtaglig nedskräpning i populära reservat nära Visby och badplatser på Gotland. Extra stora papperskorgar, som tyvärr fylls snabbt med sopor som lämnas ur t ex husbilar.

Mycket nedskräpning längs vägar i Dalarna, som inte ens städas längre.

Det är svårt att förstå varför det är så svårt att ta med sina ölburkar och matförpackningar, när allt är mycket lättare än det som man bar ut?

Problem med toaletter där husbilar och båtfolk tömmer sina toaletter i våra torrdass istället för vid riktiga tömningsstationer.

Vid reservat nära stora vägar har vi problem med "snabbmatskär".

Den som reser kollektivt till naturen behöver ha möjlighet att lämna sopor vid start/slutpunkt.

Hur förhindrar en att fåglar och andra djur river ut soporna ur sopkär?

I Skåne är det vanligt med avfall från husrenoveringar, gamla däck, petflaskor, snabbmatsrestauranger m m, ofta i vägdken, vid skogsvägar och parkeringsplatser.

Tacksam för tips att nå bilister som städar bilen genom sidorutan?! Hur kan beteendet förändras? Vägdken även i skyddad natur är en trist syn.

Lösningar

Analysera vilka problemgrupperna är. Ta kontakt med målgrupper och influensera dem. Ex: sportfiskare, ta kontakt med tidningar, föreningar, intervjuer etc.

Börja med mindre delar. Ingen kan rädda hela planeten men alla kan rädda sin egna lilla bit.

Koppla samman plats och planet.
Sammanföra pedagogiken med händelsen.

Lär känna din målgrupp för att möta deras behov

Inställning - Att man går ut i skogen med ödmjukhet.

Vi pratade mycket om hur man leder om besökare till nya områden. Och om problematiken i Kullaberg under början av pandemin.

Länstyrelsen Värmland har flera välbesökta naturreservat, ingen stor utsträckning av soptunnor bara i de välbesökta reservaten. Resursfråga. Inga stora problem med nedskräpning.

Påsholkar i Kullaberg används väl. Sopkärl/containrar fungerar också bra. Folk uppmanas via skyltar att ta med sina sopor.

Inget problem i Leksandsområdet. Vill inte ha papperskorgar i naturen och plöcker bort soptunnor längs ledar då det bjudas in till nedskräpning

Överfulla papperskorgar och mycket nedskräpning runt Tyresö under pandemin. Extra städningar efter helgar. Infokampanj med att foljiera papperskorgar för ökat synlighet.

En del nedskräpning på Västkusten med, där det sätts upp skyltar, info i sociala medier, infrastruktur på plats för att göra rätt som t ex sopmajor i naturhamnar.

Ett sätt kan vara att berätta hur mycket det kostar att ta rätt på deras skräp.

Lära om - börja med barnen. Olika kampanjer/utbildningar som exempelvis Hitta Vilse.

Hög närvaro? Stödinsatser, kanske inte behövs hög närvaro hela tiden. Kan upplevas polisiärt.

Ploggingpåsar finns i några av våra reservat. Frågan är om budskapet bara blir riktat till joggare?

Soptunnor vid start och mål, exempelvis plogging vid motionsspåret.

Påsholkar kan vara en bra idé, riktar sig till alla (jämför med ploggingpåsar).

Jobba förebyggande med "checklistor", kan börja i friluftsföreningen.

Hur skulle ett "guldmynt" se ut i våra reservat? Vilket är vårt svenska guldmynt?

Hur når vi ut till de som skräpar ner? Finns det något budskap som når fram?

Fjällen - Allt som liknar soptunnor - man måste ta bort dem.

Var man ska placera saker

- soptunnor
- toa
- osv

Där folk äter är ett bra ställe att satsa på.

Arbete med beteende och vilka ska man satsa på?

- skolor
- De som är "bäst" på att skräpa ner.

Jobba med beteendet innan besökaren kommer till reservatet.

Junior rangers - tips till nya områden

Lära av varandras erfarenheter genom goda och lyckade exempel

Ge ut plastpåsar till besökare under de tider de skräpar ner som mest.

Viktigt med marknadsföring och hur man når ut

- vilka skräpar ner?
- vilka är målgruppen?

Där folk äter skräpar de också ner - börja med att ha soptunnor här!

Plocka skräp påsar på lämpliga platser.

Folkbildning för att få besökare att förstå varför det är ett problem med nedskräpning.

Bra att det kommer information från olika håll. Skapa en "trend" / "norm" att inte skräpa ned.

"Guerillaundervisning" med skyltar ute i naturen.

Få besökare att skapa en relation till naturen - få dem att knyta an och därför på egen hand börja bry sig.

Underlätta att göra rätt (t.ex. påsholkar).

Kommuner kan nu ut till invånare genom sina kanaler, ge tips i samband med "nyheter" om reservat och natur.

Frågor och svar i chatten

Frågor till Niklas Laninge under hans presentation

Information är ju det vi oftast har närmast till hands för. Men hur gör man när det inte finns tid att informera? Exempelvis skoterförare som kommer körandes in i reservat som man vill uppmana att endast köra på led.

Svar från Niklas: Intressant och jobbig utmaning! Tycker att polisen gjort intressanta insatser kring att just "informera om konsekvenser" kring fortkörning. Mejla gärna mig så kan jag skicka exempel. Men frågan om skoterförare låter som något som man vill förstå mer av, kanske ett projekt man kan samverka med försäkringsbolag som just försäkrar skottrar? Typ Svedea försäkring som är marknadsdominerande?

Många skoterförare och en hel del allmänhet för den delen, vet inte ens vad "snöflingan för skyddad natur" betyder har jag fått erfarenhet av. Bättre info på skoterkortsutbildningar skadar nog inte och att NV LST också informerar mer om märkning av skyddad natur. Tror man ibland tar för givet att alla vet man snöflingan betyder.

Vår egna snabba lösning är ju att sätta upp skyltar om att de åker in i ett naturreservat och att skoteråkning endast är tillåten på led. För vi tänker också just det, att inte alla vet vad den vita linjen och snöflingan betyder. Vi har också problemet att det kommer en hel del skoteråker från Norge vilket ökar utmaningen ytterligare.

Frågor till Daniel och Anna under deras presentation

Skräp i naturen, inkluderar det även hav?

Tips till alla naturcenter: CIRCE CARE Pee Cloth är något som fungerar riktigt bra för kvinnor som vandrar. Kanske något ni kan sälja?

Svar från Daniel Skog: Tack för bra frågor om nedskräpning! Här finns lite mer info om STFs Skräpmätningar i fjällen, vilka skräptyper som är vanligast och hur utvecklingen ser ut. Informationen är ännu inte uppdaterad för 2022, ni fick en liten förhandstitt, men det kommer snart!
www.svenskaturistforeningen.se/om-stf/aktuellt/skrapmatningar

Går det att köpa påsholkar från Håll Sverige Rent?

Svar från Anna Ehn: Det går att köpa påsholkar via Håll Sverige Rent. Det är bara att ni hör av er.

Frågor under Louise presentation

Får de någon utbildning om hur hantera riskfulla/otrygga situationer?

Svar från Louise Liljeqvist: De får utbildning i hur man "stressar ner" en situation. Om en situation blir otrygg är naturvårdarna instruerade att backa undan. Det har tack och lov inte hänt! Det jobbar heller aldrig ensamma.

Vet du genom vilka kanaler har kommunerna kunnat anställa naturvårdare? Sökte de någon form av bidrag eller dyl.?

Svar från Louise Liljeqvist: Det är olika från kommun till kommun. Vissa fick stöd att anställa via Arbetsförmedlingen. Andra delade resurser mellan förvaltningar. Några använde befintliga poster för sommarjobbare. Jag tror att det var en kommun som försökte söka projektpengar, men jag tror att det var en mindre summa som gick till utrustning eller liknande (dvs inte löner).